

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kiöfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Előre: Negyedévre 12
 Vidékre: Negyedévre 5
 Előre: Negyedévre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszesam ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Tisza — Körber.

— nov. 20.

Az osztrák miniszterelnök azt a szellemes mondását, hogy a Lajta nem elég széles arra, hogy Magyarországot, Ausztriától tartósan elválassza, valamivel jobban kidolgozhatta volna s hozzáfűzhetette volna azt az antithesist, hogy nem is elég keskeny arra, hogy az egyik állam kormányának szabad legyen a másik állam alkotmánykérdéseibe avatkoznia.

Azért, hogy Körber ur nemcsak ezt mulasztotta el, hanem egyenesen a magyar alkotmány értelmezésével is foglalkozott, Tisza István magyar miniszterelnök részéről megfelelő visszautasításban részesült. Tisza István gróf igen szerencsésen juttatta erélyes kifejezésre a magyar képviselőház minden pártjának hangulatát, azt a hangulatot, mely a magyar parlament képviselőiben még ma is vibrál azóta, a mikor az osztrák miniszterelnök az osztrák birodalmi tanács mindkét házában nem illő támadásokat engedett meg magának a magyar alkotmányosság ellen. De Tisza gróf rendkívül előkelő módon el is bánt az osztrák miniszterelnök újabb fellépésével, előkelő idegen dilettáns beszédének mondta azt, melyet éppen azért, mert dilettáns magyarizációkban merül ki, nem lehet, nem szabad komolyan venni. És ez a döntő államférfiai szempont. Nem a kötekedés folytatásáról, nem arról van szó, hogy az osztrák kiáltásra erősebb kiáltással feleljünk.

Arról van szó, hogy józan, mindakét államra nézve előnyös és ezzel a két birodalom tekintélyét és befolyását elősegítő megállapodásokra jussunk.

Ha Ausztriában az uralkodói jogokat abszolút jogoknak tartják, mert az osztrák törvény 5. §-ának kizárólag szavát félremagyarazzák, azt elvi és nem csak tényleges argumentumnak veszik, ugy ez reánk nézve meglehetősen közömbös.

Ausztriában ugyanis még nem lehetett teljesen kiirtani az abszolutizmust; odaát még vannak a dinasztianak ellenőrizhetlen családi jogai, melyek reánk nézve csak annyiban bírnak érvénynyel, a mennyiben alkotmányunkba nem ütköznek, odaát van alkotmány és mégis epednek azután, hogy az uralkodó jogai a hadseregére vonatkozólag folyton mint vele született uralkodói jogok bírnak érvénynyel; nálunk a mi alkotmányunkban nem létezik az a legkisebb zug sem, hol a caesar legibus absolutus elhelyezhető lenne.

De e pillanatban nem ettől függ a dolog.

Mind ezek a kérdések azonban a két birodalom egymáshoz való közjogi viszonyát nem érintik és semmi esetre sem jogosítják fel az osztrák miniszterelnököt arra, hogy állandóan és rendszeresen bele akarjon avatkozni Magyarország dolgába.

Az a különös állapot se tűrhető, hogy az osztrák miniszterelnök ugyszólván vezére legyen mindazoknak a széthúzó ausztriai tényezőknek, melyek a magyarok ellen való gyűlölség szításában és kifejezésében egyesülnek.

Legalább is furesa, hogy az osztrák kormány feje vezesse ellenünk, sőt nem ritkán még uszítsa is, azokat a hadakat, melyek odaát egymást majd felfalnák, de legyőzik szenvedelmüket, mihelyt a magyar nemzet és a magyar állam ellen szövetkezhetnek.

Nagyon jól tette tehát Tisza István gróf, hogy Körber urat erélyesen kiutasiotta arról a területről, melyre egy idő óta rendszeresen, de mindig orvul átsurrant, hogy tilosban kalandozhasson.

A miniszterelnök kötelességét teljesítette és kétségtelen, hogy valahányszor az osztrák miniszterelnök tulkapásai ellen kell hadba sorakozni, Tisza István gróf mindenkör egységesen és osztatlanul maga

mögött találja a magyar képviselőház egész taborát.

— nov. 20.

— **Bécsi hírek Tisza beszédéről.** Bécsi tudósítónk jelentése: Tisza beszédének a tartalmát fél kettő felé tudták meg a Reichsrath palotájában, hol akkor, bárha nem volt ülés számos képviselő tartózkodott. Általánosan azt a meggyőződést hangoztatták, hogy Tisza éles szavai Körber személyes tekintélyét megingathatnák, ha csak ebben az esetben a Reichsrath összes pártjai melléje nem sorakoznak.

Mint hogy azouban már erre előzetesen nem lehetett számítani, Körber lemondása csaknem elkerülhetetlen és már most hire jár, hogy Körber tárcáját az uralkodónak, mihelyest ez a vadászatról visszatér, azonnal rendelkezésére bocsájtja.

A N. Fr. Presse estilapjában azt írja, hogy Tisza kijelentéseit nem annyira taktikai okokra, mint inkább arra kell visszavezetni, hogy tegnap egyáltalán nem forgott fenn a szüksége annak, hogy Körber az államjogi fejtegetések kényes hurjait megpengesse. Több oldalról arra a feltevésre hajlanak, hogy az osztrák miniszterelnök a korábbi kijelentései folytán felmerült félreértés eloszlatására törekedett, erre azonban nem valami szerencsés kifejezéseket választott.

A Narodni Listi akként nyilatkozik Körber beszédéről, hogy Körber soha annyira elhagyatva és elszigetelve nem volt mint e beszéde után, ennek tetejébe pedig maga ellen uszította a magyarokat, akik e támadás után még kerlehetlenebbül fogják üldözni. A Reichsrathról pedig ismét bebizonyult, hogy teljesen munkaképtelen és az is marad.

*

Bécs, nov. 19. A lapok egyhangúlag tiltakoznak Tisza miniszterelnök tegnapi beszédének hangja ellen és megállapítják, hogy Tisza hibás feltevésből indul ki, miután Körber miniszterelnök azon felfogással, melyet gróf Tisza egy distinguished foreigernek, egy előkelő idegen dilettáns nyilatkozatainak neve-

Telefon.

Hrabéczy Antal

Telefon.

2

fehérnemű-gőzmosó és vasaló intézete.

Finom munka.

Széchenyi-utca 42.

Szűjtő kocsi.

zett, ugyanazt mondta, a mit gróf Tisza a közös hadsereg és a koronához való viszonyra vonatkozó programmszerű nyilatkozatában. A lapok továbbá azon a közös nézetet vannak, hogy gróf Tisza miniszterelnök tegnapi beszéde kedvezőtlenül fog hatni a birodalom két felének egymáshoz való viszonyára.

A bécsi lapok Tisza gróf tegnapi beszédéről a következőleg nyilatkoznak:

A Deutsches Volksblatt azon nézetben van, hogy Tisza gróf a célból, hogy akadályozza a belső válságot, Ausztriának hadat üzent. Ezen körülménnyel megvolna magyarázva beszédének lélektani momentuma, de nem a politikai, mert úgy az osztrák parlament, mint az osztrák kormány bünt követne el, ha csak egy fillért is adna közös célokra, ha Tisza felfogásának helytelenségét illetőleg minden kétsége el nem oszlatnék.

A Morgenzeitung azt mondja: Ha az osztrák parlament az volna, a mi kellene, hogy legyen, akkor megtudná gróf Tisza, hogy büntetlenül nem kísérelhet meg efféle exkurziókat barátságos szomszédos területre.

Az Ostd. Rundschau azt véli, hogy csak azok csodálkozhatnak, kik Tisza grófot illedelmesnek tartották és akik őt államférfiúnak tartották, azon bámulhatnak a tényállás teljes félreismerésén, a mely hibába fejtegetéseikor esett. Tisza grófnak az a fő, hogy az obstruáló pártok kegyét megnyerje. Minden körülmények között a magyar miniszterelnök

és a magyar országgyűlés eljárása a legkeményebben visszautasítandó.

A Reichswehr ily eljárást nem várt volna oly férfiutól, a ki csak rövid idő előtt jelentette ki, hogy nyílt sisakkal küzd. Különben a Reichswehr szerint gróf Tisza nem lehet büszke elért eredményeire, mert az elért hatás személyes tekintélye rovására esett.

Az Arbeiter Zeitung írja: A magyar katonai programra való válasz a kvótában van. Az osztrákoknak nincs okuk bánni, hogy Magyarországnak magyar hadserege van, de nincs is okuk arra, hogy azt megfizessék.

A Deutsche Zeitung konstatálja, hogy gróf Tisza az osztrák miniszterelnök ellen folytatott polémiájában teljes eredményt ért el. Ezen effektus sikerült neki Magyarországon, remélhetőleg náluk az ellenkező hatás fog eléréni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 19.

Ma van tulajdonképpen az első nap, melyen az obstrukciónak meghosszabbított ülést kell kitöltenie. Keresett is tölteleket szorgosan, de nem talált mást csak egy kis jegyzőkönyvi vitát a melylyel lehetett egy kis határozatképtelenséget is produkálni, úgy hogy csakugyan sikerült az ország idejéből félórát elcsenni.

A folyósón ma még bizonytalanabb

hangulatok terjengenek. Gróf Tisza István miniszterelnök Bécsben van s a kombináltságoknak ez még újabb tápot nyújt.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Jegyzőkönyvi vita.

Perczel Dezső elnök féltizeneznykor nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hi-telesítésénél többen szót kérnek.

Ugron Gábor: Kifogásolja, hogy a jegyzőkönyv nem emlékezik meg a tegnapi napirend előtt történetekről, kéri az utólagos kiigazítást.

Holló Lajos: Nemesak a felszólalókat kell regisztrálni, hanem a felszólalások tárgyát is fel kell tüntetni a jegyzőkönyvben. Kéri, vegyék be a jegyzőkönyvbe a napirend előtt felszólaltak nevét s azt is, hogy miről beszéltek.

Kubik Béla: Hasonló értelemben szólal fel.

Perczel elnök: Nincs ugyan a Ház szokásával összefüggésben, de azért ezáltal mégis elrendeli a jegyzőkönyvnek olyképen való kiigazítását, hogy a napirend előtt felszólaltak nevét is bejegyezzék.

Hieronimi Károly kereskedelmi miniszter a távollevő miniszterelnök helyett fejezi ki a kormány hozzájárulását az elnöki indítványhoz. Nem tartja szükségesnek, hogy a felszólalások tárgyát is beveggyék a jegyzőkönyvbe, hiszen a jegyzőkönyv azt ugyanis megőrökíti.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy egy nemzet közjogának védelme van oly fontos tárgy, hogy az a jegyzőkönyvben megemlítsék.

Szedereányi Nándor és báró Kaas Ivor kívánnak még a tárgyhöz hozzászólani.

Elnök kijelenti, hogy jegyzőkönyvi vitában csak négyen szólalhatnak fel, ezért a vitát berekeszti. Szavazás alá

Régi titkok.

Egy falu Vogeseben. Olyan ez a falu mint egy madárfészék az úde, zöld rét közepén. A domboldal egyik legszebb pontján virágos kert közepén áll mlle Solange Aubonet háza, egy öreg kisaszszonyé, abban a korban, amely az aszszony számára még ifjúságot jelent, de az ilyen pártában maradt nők számára már csak az öregséget. Hogy miért nem ment férjhez? Azt a környéken senki sem tudja. De miért is kutatni az után? Mlle Solange jóságos őrangyala a szegényeknek, akik áldják őt s a többire nem kíváncsiak.

* * *

Este van; ebéd után. Az öreg Toinette leszedte az asztal és távozni akar a konyhába, de az urnője visszatartja őt. Solange: Toinette, készisd elő ismét a teát, mint tegnap.

Toinette (morog): Tán már megint annak a Rogiers urnak?

Solange: Hová menne az a szegény ember? Hiszen nem ismer senkit a környéken. Hja, ha valaki harminc évig volt távol a hazájától...

Toinette: A manóba! Akkor hát kössön uj ismeretséget.

Solange: De minek, ha eladta a birtokát és elköltözik innen?

Toinette: Na szép módja a birtok-

Uj férfi divatüzlet!

Műiparú üzletben ujonnan berendeztem az uri divat cikkeket, u. m. ing, gallér és kézelők, zsebkendő, nyakkendő, kalap, harisnya és esernyők stb. dus választékban és jutányos árban beszerezhetők.

eladásnak! Egész nap kőművesekkel és asztalosokkal tárgyalni!

Solange (élénken): Ki mondta ezt neked?

Toinette: Az öreg Laroze, aki ott volt. Furesa ember ez a Rogiers ur! Miért mentel hát olyan hosszú időre, ha itt vagyona van?

Solange: Nagyon el volt foglalva...

Toinette (vállat von): Ismerem már az ilyesmit! A párisi életet! Az „elfoglaltságot“ Párisban! Husz éves korában a városba ment és azóta nem látták többé! Igen, már akkoriban is ilyen frizurás uracska volt...

Solange: Nem, nem volt boldog.

Toinette: Tudom, tudom. Mesélték nekem. Izé! bajai voltak a feleségével, akitől elvált és a ki később meg is halt. Párisi nő! Nem csoda! De lássa mademoiselle, ez az ur nekem nem tetszik; nem tiszta ember az!

Solange: Ugyan, Toinette, legyen eszed! Rogiers ur nagyon finom ember. Azonkívül pedig, ha én elfogadom, meg lehetsz vele elégedve te is!

Toinette (távozik): Jól van, jól, én nem szólok többet. (Csengetés hallatszik.) No itt is van már, ő csenget. Oh, nem késik az egy percet sem!...

De Rogiers egyike azoknak az embereknek, akiken első pillanatra meglátszik a szalonok hőse, a kalandok gyakorlott mestere. Az életért folytatott küz-

delem kissé megvénytette ugyan, de azért ma is elsőrangú viveur, akinek a tekintete is elárulja, hogy tudja mi az élet-élvezet.

Halk léptekkel nyit be; közeledik Solange kisasszonyhoz és kezét csókol neki.

Rogiers: Nagyon szeretetreméltó, ha egy szegény utast ilyen kedvesen fogad!

Solange: Csak önt illeti a köszönet. Hogy egy ilyen öreg leányhoz eljön beszélgetni.

Rogiers (tiltakozva): Oh öreg...

Solange: Nos, talán a hajam nem fehér?

Rogiers: Az idő körülveszi önt, de nem meri megérinteni, csak harmonizálja a külsőt. (Solange észrevétlenül a lámpa-ernyő árnyékába hátrál a székével.) Milyen kellemes meleg van itt! Valóban most érzem csak, mi a házi tűzhely... itt érzem önnél.

Solange: Falun mindenki legjobban szereti a maga fészket.

Rogiers: Igaz! Párisban nincsen tűzhely, ott csak kandallók vannak...

Solange: S ön mégis visszatér ismét Párisba

Rogiers: Ki tudja? ... talán ... még gondolkozom.

Solange (a felindulását elrejtve) Nem talál vevőt a birtoka számára?

Rogiers: Hogyne, találok ... Hanem lássa, a mióta visszajöttem ide;

BORSOS KATA

műipararu és uri divatüzletében város ház épület.

bocsátja a kérdést: vajjon csak a felszólaltak neve, vétessék-e bele a jegyzőkönyvbe, vagy a felszólalások tárgya is?

Kubik Béla: Nem vagyunk határozat képecek.

Elnök elrendeli a képviselők megszámolását és midőn kitűnik, hogy csak 94-en vannak jelen, az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök csönget és elrendeli az előbb főtett kérdésre a szavazást. A jobb tábor feláll.

Az ujoncozási vita.

Szederkényi Nándor, a mai vita főszónoka előtt nagy halmaz irat fekszik, a mik között buzgón rendezget. Előbb azonban Nosz Gyula szólal fel a javaslat ellen.

Nosz Gyula: Kijelenti, hogy neki ma is ugyanaz az álláspontja, mint akkor, a mikor kilépett a szabadelvűpártból. Hogy mily igaza volt, hogy kilépett, ki-tűnik a következményekből. Mert ime a szabadelvűpárt is szükségesnek tartotta, hogy a katonai kérdésekben programot készítsen. Csakhogy szólót ez a program nem elégíti ki és ép ezért jogosultnak tartja az ellenzék küzdelmét. Szól Tiszának arról a tervéről is, mely szerint az 1899. XXX. t.-c. megkerülésével akarná az olasz kereskedelmi szerződést megkötöni. E tekintetben pártkonferencia egybehívását javallaná, hogy ott megbeszéltesenek e szerződés megkötésének módjai. Az ujoncjavaslatot egyébként nem fogadja el.

Szederkényi Nándor áll fel most szó-lásra és hosszú beszédet mond a javaslat ellen. Azzal kezdi, hogy Tisza szép nyilatkozata nyomán támadt tegnapi lelkes jelenet feljogosítja őt, hogy a jobboldalhoz forduljon azzal a kérdéssel, jöjjenek az ellenzék segítségére a nemzeti nyelv ügyében is, úgy a mint tegnap Körberrel

szemben segítségére jöttek az alkotmány megvédésében. Szólv ezután hosszú történelmi visszapillantásokba bocsátkozik úgy a magyar nyelv, mint a magyar vezényszó jogosultságának bebizonyításai. Magyarországon, — ugymond — a hadseregben nem lehet állandó a német nyelv, a minthogy az országban sem tudták soha meggyökeresíteni. Példa rá József császár, a ki egész életében azon munkálkodott, hogy Magyarországot németté tette és a ki halálos ágyán volt kénytelen belátni törekvése meddőségét, a miért aztán vissza is vonta minden rendeletét.

Déli tél egy után Szederkényi szünetet kér.

Elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Szederkényi folytatta beszédét. Szederkényi után

Bedőházy János beszélt az ujoncjavaslat ellen lendületesen és a körülményekhez képest élénk figyelem mellett. Ezzel az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Debrecen elfogadja az adót.

— nov. 20.

Ismeretes, hogy a város közgyűlése e hónap 13-án tartott gyűlésében az önkéntes adó megtagadás ügyében gróf Tisza által tett rendelkezést mellőzve, az önkéntes adó elfogadását újból megtagadta.

A közgyűlésnek ezt az újabb határozatát aztán e hónap 14-én sürgősen felterjesztették a miniszterhez.

Gróf Tisza István mint belügyminiszter aztán tegnap az alábbi és újabb

rendelkezésben válaszolt a város tanácsának.

114557—1903

II. b.

Debrecen szabad királyi város közönségének.

(A választat alapjául szolgáló jelentés száma: 297 bkgy.—15840. Tárgy: Az önkéntesen fizetett államiadó elfogadása kérdésében bizottsági közgyűlés felirata.)

Folyó évi november hó 13-án tartott bizottsági közgyűlésében 298 bkgy. sz. a. hozott határozata alapján a fenti szám alatt hozzám intézett feliratára, mely szerint a f. évi október hó 15-én 102317 szám alatt kelt itteni határozatnak, amelylyel a város közönségének f. évi szeptember 29-én és 30-án tartott bizottsági közgyűlésében az önkéntesen befizetett állami adó elfogadása és a katonai szolgálatra önkéntesen jelentkezés kérdésében 243—3k74 eln. sz. alatt hozott határozata megsemmisített, megváltoztatását és a most idézett és fenn-tartott közgyűlése határozatnak jóváhagyását kéri: válaszolom a város közönségének, hogy a fent idézett itteni határozatot az abban kifejtett és a feliratban meg nem erőltetett indokainál fogva egész terjedelmében továbbra is fenntartom és a város közönségét a megsemmisített határozatának végrehajtásától ismételtlen eltiltván, elvárom, hogy a határozatom az 1886. XXI. t. e. 19. §-a második és harmadik bekezdése értelmében a különbeni törvényes következmények teljes szigorja mellett azonnal és feltétlenül végrehajtsák.

úgy érzem mintha a szülőföld átalakított volna. Bensőmben ezernyi olyan érzés, amelyeket örökre eltűntnek hittem, hihető gyorsasággal ébred föl. A visszaemlékezés két kézzel tárja elém az ifjúság tiszta emlékeit. . . Tudja-e, hogy ebben önnek jó része van?

Solange: Nekem?

Rogiers: Igen, önnek. Valahányszor önnel beszélek, a gyermekkoromat érzem magam körül. Érzem, hogy ismét a régi emberré lettem s ez az érzés mondhatatlanul jóleső. Ugyebár, ön se hagyta el ezt a vidéket?

Solange: Soha, azaz csak rövid utazásokra.

Rogiers: Helyesen tette!

Solange: Ki tudja?

Rogiers: Hogyan, talán nem boldog?

Solange: De igen. Az én boldogságom azonban csak abban áll, hogy másokkal jól tettem: még pedig olyanokkal, akikhez semmi közöm. Azt a boldogságot, hogy olyannal tenni jót, aki egyedül a miénk, azt nem ismerem.

Rogiers: Csakugyan, miért is nem ment ön férjhez? (Solange elpirul.) Bocsánat, nem akarok tolnakodni a kíváncsisággal csak azért kérdelem, mert azt hiszem, két ilyen régi ismerős, mint mi. . . Megbocsát, ha megbántottam?

Solange: De nem bántott meg. Biztosítottam arról. . .

Rogiers: Mégis, azt hiszem, Nos

legyen őszinte hozzám. Méltasson a titkára. Mert sejtem, hogy e mögött valami titok lappang. . . (Solange hallgat.) Nem emlékszik talán már arra?

Solange: Nagyon jól emlékszem! Rogiers; S nem akarja nekem bevallani? Ej, hát teljesen elvesztettem már a barátságát.

Solange (tettetett tréfás hangon): Jó Isten, hiszen harminc évig felém se néztem!

Rogiers: Igen, feléje sem néztem. De sohasem mondom meg, sőt sejtene sem engedem, hogy annak oka mi volt. Emlékszik még arra az időre? Milyen édes órákat töltöttünk együtt a réten. Ha ön virágot adott nekem, vagy valami kézimunkával ajándékozott meg, én voltam a föld legboldogabb rereimé. . . Milyen szivdobogva lestem mindig, ha jött! S aztán órákon át titkon néztem a haját, a szemét. . . sohasem mertem azt mondani hogy szeretem. . . és ön sohasem találta el a néma rémegésből, ami az ifju szívében akkor dult. Ah, ha én beszélni mertem volna!

Solange (halkan): Ha beszélni mert volna! . . .

Rogiers (nem hallotta): Különös, most ha földézem emlékemben azokat a részleteket, mintha újra a régi ifjává lennék! Harminc éves küzdelem sem tudta azokat az első édes benyomásokat kiirtani. . . Eszembe jut atyám szigorú tekintete, amikor rám parancsolt, hogy,

utazzam el. Egy szó és elég volt arra hogy széttépje a mi kezeinket. (Szomorúan.) Milyen kevés kell ahhoz, hogy egy emberéletnek más irányt adjon. . . Solange (a legnagyobb fölindulással) Két emberéletnek!

Rogiers: Igaz, bocsánat: én csak magamra gondoltam. (Megfogja Solange kezét, amely jéghideg.) Mi lelte? (Hirtelen sejteti kezd) Nagy ég! Talán. . . Ah, most most mindent tudni akarok! Jogom, kötelességem tudni!

Solange (erőtlenül, mintegy összeroskadva): Mert önt szerettem! . . .

* * * Mindketten némán bámulnak egymásra, megrendülve a titkaik ily egyszerre történt föltárulásától.

Solange: Milyen szívesen mondtam volna én azt meg önnek a bucsuzáskor! De megelégedtem csak egy forró öleléssel.

Rogiers: Mily oktalan voltam én! De hát később, mint felnőtt leány, nem tettem önnek ajánlatot?

Solange: Visszautasítottam valamennyit.

Rogiers (aggodalmasan): Ugyanazon okból?

Solange: Igen!

Rogiers: De később, mikor a szülei meghaltak és magára maradt? . . .

Solange: Akkor azt hallottam, hogy önnek fényes az élete Párisban, tehát nem is mertem önre gondolni.

Menyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyak

ditmár lámpák, ét, tea, feketekávés, bor- és likörkészletek a legnagyobb választékban, a legdiszesebbtől, a legegyszerűbbekig, szolid áron beszerezhetők

BLATTNER GYULA

üveg- és porcellán kereskedésében. (Fennáll 1801. óta) Debrecen főter 42. szám
Lamprecht-palota.

A feliratban foglalt indokokra csak annyit kívántam megjegyezni, hogy azt hogy a törvényhatóságokat az 1886. XXI. t. c. 2. §-ában megjelölt teendőik körében mely jogkör illeti meg, a fennálló törvények állapítják meg, ezek azonban oly rendelkezést, mély törvényhatóságnak akár önkormányzati, akár az állami közigazgatás közvetítése körüli hatáskörében a szóban levő határozat hozatalára alapot nyujtana, nem tartalmaznak, továbbá, hogy az adótartozás maga, az adómegszavaztatása nélkül is fennáll, csupán az adófizetésének kötelezettsége a kivetés, biztosítás és behajtás függ a megszavaztatás megtörténtétől.

Erről a város közönségét a felterjesztett iratok visszaküldése mellett tudomás és alkalmazkodás végett oly megjegyzéssel értesitem, hogy e határozatom végrehajtása körül tett intézkedésről a városi tanácstól 48 órán belül okvetlen jelentést várok.

Budapest, 1903. évi nov. 18. án.

Tisza s. k.

E rendelkezés folytán a tanács tegnap délelőtt tartott ülésében elhatározta: hogy a várost a kormánybiztos kiküldetésétől megóvándó, további ellentállást nem fejt ki, hanem Tisza miniszter rendelkezésének eléget tesz és utasította az adóhivatalt, hogy az önként befizetett adókat ezentul fogadja el.

Erről az intézkedésről a tanács egy e hónap 26-án tartandó közgyűlésnek is jelentést tesz.

× **Útőállítás.** A katonai sorozóbizottság ma reggel 9 órakor Szabó Kálmán v. tanácsos polgári és Mildner Rajmund 39-ik gy. ezredbeli, továbbá Papp

Rogiers: Hát akkor, amikor megtudta, hogy azt a szerencsétlent feleségül szándékozom venni, aki nekem anyai bánatot okozott?

Solange: Ez a nő szép volt és gazdag... Hogy merhetem akkor önmagam alkalmatlankodni én? Most azonban amikor már öreg vagyok, most megmondhatom...

Rogiers: Igen, mert már nem szeret Solange: (hangosan felzokog), Oh, barátom, barátom!

Rogiers: (a lábai elé veti magát): Solange, régi szerelmem, hallgasson meg én...

Solange: Nem, nem, tudom mit akar mondani. De nem akarom, hogy a meghatottság egy pillanata...

Rogiers: Nem egy pillanat! Gondolja meg, mind a ketten egy harmad század boldogságát mulasztottuk el! Esküszöm önnek, hogy most nem téved majd a sors!... Akar a feleségem lenni?

Solange! (az örömtől áthava): Titkomat a sirig megőriztem volna, de most már nincs erőm „nem”-et mondani.

Toinette (belép dühös a késő fennmaradás miatt): Az egész faluban csak a mi házukban ég lámpás. Mit fognak majd vasárnap a misén mondani...

Solange: A misén azt fogják mondani, hogy De Rogiers ur és Solenk kisasszony jegyesek.

Toinette: Jézus! Mária! József!... A kisasszony megbolondult.

Tivadar 3-ik honvédezzredbeli őrnagy katonai elnöklete alatt a Pavillon laktnyában 4 keresetképtelen apát vizsgált felül.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa Kovács József polgármester elnöklete alatt tegnap délelőtt tanács ülést tartott a városháza nagy tanácstermében, melyen a tanács az egybegyűlt folyó ügyeket intézte el.

× **Iskolai szerződések.** Az iskolák segélyezése tárgyában kötendő szerződés tárgyalására, tegnap délután a kiküldött bizottság Kovács József polgármester akadályoztatása miatt, Oláh Károly v. tanácsos elnöklete alatt tárgyalta a gör. kath. egyház kiküldöttével.

Ma délután a bizottság az ág. ev. egyházzal kötendő szerződés ügyében fog tárgyalni.

× **Jog és pénzügyi bizottság.** A város jog és pénzügyi bizottsága ma délután 3 és fél órakor a városháza nagy tanácstermében Vecsey Imre v. főjegyző elnöklete alatt ülést tart.

EGYHAZ és ISKOLA.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ref. egyház presbyteriuma vasárnap, e hónap 22-én rendes közgyűlést tart, mely a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. A gyűlésen, mely délelőtt tíz órakor kezdődik, Kiss Áron és Degenfeld József gróf elnökölnék.

Erzsébet-ünnep a kereskedelmi iskolában. A kegyelet és hála adóját róttá le a felső kereskedelmi iskola ifjúsága, midőn ma az intézet dísztermében Erzsébet királyné emlékére ünnepet rendezett. A változatos műsor kiemelkedőbb pontjai voltak Labanc Mihály tanár beszéde, melyben gyönyörű ékesszólással festette nagyasszonyunk Erzsébet érdemeit, majd pedig imával fejezte be, kérve a Mindenható, hogy oltalmazza meg minden szerencsétlenségtől árva hazánkat. Azután Sz. Grósz József tartott felolvasást, mely telve egy ifju elme csapkodó tüzevel nagy hatást tett a hallgatóság lelkére.

— Erzsébet halálával — mondja — az erények és bűnök két véglete: az anyagi jóság, az ördögi gonoszság adtak egymásnak találkozt. Majd midőn befejezésül mély fájdalomnak ad kifejezést. — Fajdalmunkra nincs ir, vesztességünk semmivel sem kárpótolható. Csak most tudjuk, kit vesztettünk benne? mutatja a mostani válságos helyzet, mely ennyire kiélesedett, mert a magyar királynak hiányzott ilyen tanácsolója, a ki tudta azt, hogy szív nélkül nincs politika!

A szavalók közül Révész ért el nagy sikert, az énekkar is nagy sikert aratott a Gyászdal és Hullasatok könyvet c. számmal.

Erzsébet-ünnep a reáliskolában. A reáliskola is kegyelettel emlékezett meg királynénkről. Pogány Kornál tanár szép emlékbeszédet tartott, a mely után Neumann Jakab VIII. o. tanuló alkalmi verset szavalt. A szaválás után az ifjúsági énekkar énekelt. Az ének után a szép és kegyeletes ünnep véget ért.

Erzsébet-ünnep a zsidó iskolában. A helybeli statusquo izr. iskola fényesen ünnepelte meg tegnap reggel 9 órakor az iskola tanácstermében Erzsébet királyné nagyasszony emlékezetét Kuthy Zsigmond igazgató szép megnyitója után Brief Ilona k. a. tanítónő meghatóan méltatta a királyné életét és halálát. A

lelkes felolvasás után a következők szavaltak az ünnepen:

Havas Árpád Szilágyi Erzsébet, Arany Jánostól. Klein Sándor Mátyás anyja, Römer Henrik A hazáról, Falk Felix Erzsébet királyné, Szántó József A királyné álma, Schwarc László Teme-tőben, Popper Ferenc Ki volt nagyobb? Burger Margit Erzsébet királyné emlékezete, Emerich Ilona Erzsébet királyné haláláról, Szántó Magda A királyné és a virágok, ifj. Kohn Irma Volt egyszer egy királyné, Kohn Erzsébet Éji látogatók, Freund Erzsébet Nagyasszonyunk halála. Az ünnepet a Szózat eléneklésével nyitották meg s a Himnusszal fejezték be.

* **Egyházi adózók figyelmébe.** E hónap 28-án jár le az a határidő, melyhez a jövő havi presbiter választáson gyakorlandó szavazási jog kötve van. A ref. egyház újból felszólítja tagjait, hogy választói jogosultságuk érdekében tavalyról maradt adótartozásaikat e hónap 28-áig fizessék be.

Ujjászervezett izraelita énekkar. Tolotzko Nándor, az izr. hitközség főkantor a templomi énekart teljesen újjászervezte és különösen kiváló új szoprán énekesekkel kibővítette. Az új énekkar ma, pénteken este fogja magát a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az újonnan betanult egyházi énekek előadásával bemutatni. Az istentisztelet a következő időben fog kezdődni. Péntek este 4 óra 15 perc. Szombat d. e. 9, d. u. fél 4 óra, Köznapokon reggel 6 óra 15 p. este 4 perckor.

H I R E K.

N a p l ó.

Naptár. Péntek, nov. 20. Róm. kath. V. Bódog prot. Ottó, görög orosz (november 9.) Galatheon. zsidó: Marchesvan 29. — Nap két 6 óra 54 perc. — Nyugszik: 4 óra 6 perckor. Hold. kel. 5 óra 52 p. reggel, — nyugszik: 3 óra 59 p. délután.

* **Nyárias nap.** A múlt éjszaka hűvös esője után tegnap ragyogó nap virradt Debrecenre. A téli kabátok eltűntek, könnyű nyári ruhában sétált a közönség a piac-utcán s a levegő hőmérséklete 20 fokra szökött. Egyik tudósítónk jelentése szerint a déli órákban az emlékkert tájékán fehér szárnyu pillangó röpködött. A másik híradás meg arról számol be, hogy a déli sétán a város egyik ismert szép asszonya napernyővel védekezett a november 19-iki verőfény forrósága ellen.

* **Békéltető bizottsági ülés.** Tegnap délután 4 órakor az ipartestület nagytanácstermében békéltető bizottsági ülés volt. Az ülésen több vitás ügyet intéztek el. Az ülésen Bereczky Lajos elnökölt.

* **A karácsonyi kiállítás elmarad.** Az érdekelt közönséget értesítjük, hogy az ipartestület által rendezni akart karácsonyi iparkiállítás elmarad. A kiállítás elmaradásának oka főképpen az idő rövidsége, mivel karácsonyra a kiállítást nem lehetne úgy berendezni, hogy az olyan legyen mint a múlt évi nagyszerű kiállítás volt.

* **Illetlenség.** Többször észleltük már hogy esküvők alkalmával a templomokban nagy számmal jelennek meg a meg nem hívott vendégek, gyári munkás leányok s más hasonló szerzetek, akik nem a legkellemesebb közelségből veszik szemügyre a násznépet s különösen a boldog menyasszonyt hangos bíráló megjegyzésekkel illetik. Mikor aztán az esketés vége közeleg, előre rohannak az ajtóba, hogy folytathassák gusztálódásukat, miközben robajukkal még az eskető lelkézt is elnémítják, a ki beszédét megszakítva a nagyérdemű közönséget csendre inteni kénytelen. Talán lehetne valamit kimódolni, hogy ennek az illetlenségnek vége szakadjon és a hivatlan vendégek legalább esőndesen viseljék magukat.

* **Előljárási ülés.** E hónap 26-án az ipartestület nagytanácstermében előljárási ülés lesz. Az ülésre felhívjuk az érdekelt közönség figyelmét.

* **Kivándorlás Máramarosból.** Máramarosvármegye legutóbbi közgyűlésén az alispán a kivándorlásról azt a jelentést tette, hogy az utlevél-forgalom a f. évi október havában a következő volt: összesen 141 utlevét kértek, ebből esik Amerikára 58, Romániára 75, Németországra 1, Ausztriára 7. Európára 4 utlevél. A járások közül a visói járásból vándoroltak ki legtöbben és pedig románok. A kivándorlók közül 24 egyén a múlt hónapban visszatért. A vármegyében kissé csökken a kivándorlók száma.

* **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara a kerületének érdekelt iparosait és kereskedőinek figyelmét felhívja az alábbi vállalkozásokra:

A szolnoki m. kir. dohánybevéltő felügyelőség eresz csatornákra hirdet pályázatot. Lejárát 1903. nov. 21. Bánatpénz 5 százalék. Leteendő bármelyik m. kir. adóhivatalnál.

A M. A. V. igazgatóság olaj szállításra hirdet árlejtést. Határidő dec. 12. Bánatpénz 5 százalék. Elhelyezendő a M. A. V. központi pénztáránál.

A debreceni vasuti üzletvezetőség faggyu, stearin gyertya és mosó szappan kender kötél és ehez tartozók szállítására irt ki ajánlati verseny tárgyalást. Pályázatok december 10-ig küldendők az üzletvezetőséghez Debrecenbe. Bánatpénz 5 százalék. Elhelyezendő a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A nagykarolyi 12-ik honvéd gyalogezred marháhus és disznó zsir szállítására hirdet árlejtést. Pályázati határidő december 12. Bánatpénz a husra 400, a zsirra 200 korona, Ajánlathoz csatolandó

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter feyő oszlopok szállítására nyit pályázatot. Pályázati határidő dec. 12.

* **Halálozás.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap csak egy halálesetet jelentettek be: ez Szabó Mihály ev. ref. 46 éves.

* **Szakosztályi ülések.** Az ipartestületnél e hónap 23-án szakosztályi ülések lesznek. Az egyes szakosztályok a következő sorrendben fogják tartani üléseiket 23-án délután 3 órakor a férfi és női szabó, 4 órakor a kovács 24-én 3 órakor az órás és ékszerész 4 órakor a szobafestő szakosztály. Az ülések mindig az ipartestület nagytanácstermében lesznek.

* **Elkártyázott feleség.** A Krakóban megjelenő Nova Reforma írja, hogy ott egy szenvedélyes kártyás, miután minden pénzét elvesztette, a feleségét „tette fel” a kártyalapra. A nyeremény tárggyá kinevezett feleség pedig, ki jelen volt a játéknál, a szerencsés nyerő lett. Mikor

azonban ez birtokába akarta venni az asszonyt, olyan két pofont kapott a nőtől, hogy a kártyák helyett színek játszadoztak a szemé körül. Aztán a férj következett, akit az elkártyázott hitves annyira helyben hagyott, hogy a mentők szállították a kórházba.

* **A gyermekszobából.** A négy éves Jóskának öcsikéje született, akit Palinak keresztelt a tisztelendő. Az édes anyja már a hetedik napon fölkelte az ágyból. Jóska úgy találta, hogy a pár nap alatt nagyon lesoványodott és sápadt lett. Kicsiny szíve nagyon megsajnálhatta, mert amikor a kis Pali szokás szerint ismét nagyot sivitott, megszólalt:

— Mamus, én szólok a gólyának, hogy vigye vissza a rossz Palikát, de úgy ám, hogy neked ne kelljen újra az ágyba feküdnöd.

* **Öngyilkosság Bösörményben.** H. Bösörményből írják: Kovács Imre 23 éves fiatal ember tegnap délben melbelőtte magát és egy negyed órai kínlás után meghalt. Kovács már napok óta ivott és édes atyja pénzéből 100 koronát költött el a mulatás közben többször emlegette, hogy agyonlővi magát. Kovácsot nagy részvétel temették el.

* **Betegség a sertések közt.** Balmazújváros hatósága jelenti a szolgabíróságnak, hogy ott a sertések közt betegség ütött ki. Azért fordultak a debreceni hatósághoz, hogy orvost küldjön ki, annak megállapítása végett, hogy nem sertésvész esete forog-e fent. Ha sertésvész állapitanak meg ez ismét nagykárokat okoz a sertéskezeskedőknek, mert a zárlatot elrendelik.

* **A megcsalt férj bosszúja.** Máramaros-Szigetről írják: Boczán Juon földmives e hó 17-én M.-Szigetről váratlanul visszatért az egy órányira fekvő falujába s lakásában találta a M.-Szigeten állomásozó katonaság egy közkatonáját. A férj ezen szavakkal: Ne bánts a másét oly erővel sujtott baltájával a katonára, hogy azt félhalva szállították a kórházba ahol meg is halt. A férjet a esendőrség letartóztatta.

* **Talált gyűrűk.** A helyi vasut állomási főépülete előtt a sínek közt tegnap három darab köves aranygyűrűt találtak. A gyűrűk igazolt tulajdonosa a tárgyakat a második kerületi kapitányságnál átveheti.

* **Részeg napszámos.** Nagy Dániel napszámos tegnap reszezen bement a piac u 71. sz. ház udvarába és ott elaludt, az udvarbeliek rendőrt hívtak, a ki Nagy Dánielt felkísérte a büntügyi osztályhoz, a hol mivel lakása nincsen, további intézkedésig becsukták.

* **Kitiltott nő.** Dienes Máriát a debreceni rendőrségen már nagyon jól ismerik. Többször kitiltották már a város területéről, de mindig vissza tért. Tegnap éjjel is a rendőr csavargáson kapta és bekísérte a büntügyi osztályhoz. — Büntetésének kitöltése után ismét eltoloncolják illetőségi helyére.

* **Rövid hírek.** *Oriási bűnpör.* A kisenive vérengzés miatt 400 ember van vádolva, akiket 100 ügyvéd védelmez és nem kevesebb mint 3000 tanut hallgatnak ki. — *Igért szép szó.* München orosz tábornok utódai 80 millió márka erejéig pert indítottak a porosz kincstár ellen egy ígért alapján, amelyet valaha nagy Frigyes a tábornoknak tett. — *Ügyes találmány.* Wallach András budapesti technikus olyan villanyos csengő szerű berendezést talált fel, amely rögtön jelzi a kapusnak, a tolvajt, amint alkulesát a zárba dugja. — *Nagy beteg író.* Andermann Hermann, a híres író, berlini hír szerint súlyosan megbetegedett.

x **Eladó föld** A Köntös kertben négy nyilas föld kiadó vagy eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x **Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám.** Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérművek, férfi, fiu és leány ruhák, tükrök és képek raktára.

x **Domb-utca 17. sz. a.** jó család pár házmasternek felvétetik.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyar Testvérek zenekara játszik.

Százezer koronás sikkasztás.

— A belügyminisztériumban. —

Budapest, nov. 19.

Fővárosi tudósítónk jelenti:

A magyar királyi belügyminisztériumban megdöbbentően nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára.

Egy lelkiismeretlen segédhivatali tisztviselő, megfélemlítve a tisztességről és a becsületről, a kezéhez jutott készpénzeket elsikkasztotta és a legesztelenebb módon elpredálta, eldorbézolta.

A sikkasztónak a lóverseny volt a megejtő ördöge. Oriási fogadásokat kötött úgy itt, mint Bécsben és pedig ezt is a legesztelenebb módon. Nem értett a lovakhöz, de nem is akart a ló-sporthoz érteni.

Igénytelen külsejű, kevés bizalmat ébresztő, szinte kopott alak volt a sikkasztó, aki a maga nagyobb összegű fogadásait a ringben szinte titokban, félve kötötte.

A szerencsétlen sikkasztó igen jó családból származott. A fivére, aki jeles festőművész, Páris legnagyobb nyomdájának a műszaki vezetője. Ebből a nyomdából került ki a Jézus élete c. nagyszabású művészi munka.

A sikkasztó Tordai Kádár Kálmán belügyminiszteri irodaigazgató, a ki mintegy másfél évvel ezelőtt került az igazgatói állásba.

Ugy ő, mint családja szép vagyonnal rendelkeztek, de maga Kádár Kálmán könnyelmű életmódjával hunyadmegyei birtokát már régen tulterhelte adósággokkal.

Érdekes dolog, hogy a sikkasztó nem egy összegben sikkasztotta azt a 100 000 koronát meghaladó összeget, a melyet átmenetileg a kezéhez utaltak, hanem tavasz óta (vagyis a lóverseny szezon kezdete óta) sikkasztott és az ujabban beérkezett pénzekkel fődözte az előbb elkezelt összegeket.

Most azonban már olyannyira fölzsaporodott az elsikkasztott összeg, hogy nem volt képes Kádár Kálmán a sikkasztást leplezni.

Mikor látta, hogy minden elveszett, levelet irt főnökének, Horváth miniszteri tanácsosnak és bejelentette a sikkasztását.

Roppant megrémültek erre a belügyminisztériumban, mert Kádár levele

folytán attól tartottak, hogy még ennél az összegnél is nagyobb pénzüsszeget sikkasztott a megtévelyedett ember. — Azonnal rovincsoltak és kitünt, hogy Tordai Kádár Kálmán 104.634 korona 41 fillért sikkasztott.

A belügyminiszterium följelentése folytán Kádár Kálmánt ma hajnali 3 és fél órakor Lipót-körut 13. szám alatti lakásán Diener Ákos rendőrkapitány két detektiv segítségével letartóztatta.

S Z I N H Á Z.

Műsor.

Nov. 20. péntek: *Casanova*, daljáték. B.

Nov. 21. szombat: *Tavaszi*, daljáték. C.

Nov. 22. vasárnap: délután *Orpheusz az alvilágban*, daljáték, — este *Sötétség*, színmű. Először.

— (Pesti nők.) Mostanában a legdivatosabb bécsi zeneszerző a magyar származású Lehár Ferenc, akinek első művét, *Kukuská-t* a m. kir. dalszínház mutatta be s a kinek *Drótostót* című daljátéka a mi színházunkon is rendkívüli sikert aratott. Most az ország összes nagyobb színházai Lehárnak egyik legértékesebb alkotásának, a *Pesti nők*-nek bemutatására készülnek, Szeged, Kassa, Pécs, Kolozsvár, Kecskemét színházai már bemutatták óriási sikerrel. Tegnappolt a Pesti nők bemutatója Aradon ahol már két nappal előbb az összes jegyeket elkapkodták. A darab nagyon tetszett, Rózsa Lili (a ki jövőre a debreceni színház tagja lesz) aratott a főszerepben a zajos tetszést. Debrecenben a Pesti nők jövő vasárnap, nov. 29-én kerül bemutatásra, a daljáték fő női szerepében R. Réthy Laurával. Valószínű, hogy Lehár zenéje itt is nagy diadallal hódítja meg a közönséget.

— (Panaszok a műsor ellen.) A bérlő közönség köréből több panaszos levelet kaptunk. A panaszok azt szeretnék, hogy a műsoron ne csupa legújabb divatu zenés művek, hanem a régi nagy értékű daljátékok is szerepeljenek. Az idén még egyetlenegy nagyobb szabású régi daljáték sem került színre. A drámai művek megválogatását sem tartják a panaszok szerencsésnek. Csupa léha bohózat s a komolyabb művek inkább lomtárba, mint felújításra valók.

— (A színházgató hirdása.) Vasárnap két előadás lesz színházunkban, d. u. Offenbach 4 felvonásos operettje az *Orpheusz az alvilágban* kerül színre, melynek a jobb szerepeit R. Réthy Laura, Báthonyi Tilla, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Püspöky Rózsi, Székely Ilona, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő Faragó Odön, Virágháty Lajos és Cserny Béla játsszák. Este lesz a premierje Rutkai György 4 felvonásos színművének a *Sötétség*-nek. Az érdekes újdonság premier színlapja a következő: Vári Kálmán, nagybirtokos—Sebestyén Géza, Klementin, neje—Arday Ida, Emma—Menszáros Margit, Andor—Krasznay Ernő, Rudas József—Szilágyi Aladár, Vira—Csige Ilonka, Erdős László—Klenovits György, Istvády Gedeon, nyug. huszárezredes—Csiky László, Ernestin

— Ebergényiné. Istvádi Lajos, huszárfőhadnagy—Pataky Béla, Bognár—Nagy János, Veres—Nagy János, Halas—Cserny Béla, Vértesné—Havasi Szidi, Rózsa—Bittera Erzs, Mici Kendy Piroška, Franci—Berzeveczy Etel, Miska—Virágháty Lajos. Az igazgatóság meghívta a premierre a szerzőt.

A „Sötétség“ premierjére jegyek mátol kezdve előre válthatók.

— (Patti New-Yorkban.) Patti Adelina a híres énekművész, jelenleg Amerikában végzi „visszavonhatatlanul utolsó bucsu körútját“. A művésznőt óriás reklám előzte meg s a lapokban gondosan elhelyezett reklám-hirekből soha se hiányzott e pár szó: „a nagy művész hangja ma is olyan, mint művészete delén volt“. Patti New-Yorkban csak egy hangversenyen énekelt s a karzat legutolsó sorában is három dollár volt egy hely. A közönség a művésznőt nagy lelkesedéssel fogadta ugyan, de a kritika másnap folyton a múlt század nagy művésznőjéről beszélt, akinek kár volt most újabb dollárok megkereséséért lerontani azt a kellemes emléket, amit a múlt században kellett ittjárta alkalmával.

E G Y L E T.

A Gönczi-egyesület járásköri gyűlése.

Tegnap délután tartotta meg a városháza nagyteremében a Hajdúvármegyei tankerületi tanítók Gönczy-Egyesülete debreceni járási köre népes közgyűlését.

A közgyűlésen jelen volt Csánky Viktor kir. tanfelügyelő és Nemess G. kir. tanfelügyelőségi tolnok s mintegy 80 hölgy és férfi tagja a járási körnek.

A közgyűlésen Kozma László egyleti elnök, a debreceni tanítók árvaházának atyja elnökölt. Jegyzőkönyvvezető Kuthi Zsigmond a kör titkára volt.

Barcsa Janos ev. ref. tanítóképezdei tanár a magyar nyelvtan tanításáról tartott nagyszabású és tartalmas előadást. A gyűlés nagy tetszéssel fogadta az előadást, melyért egyuttal jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánítt.

Dr. Burger Péter orvos az Alkohol kérdés címen tartott érdekes és igen tanulságos előadást, melynek hatása alatt a kör elhatározta, hogy feliratot intéz a közoktatásügyi miniszterhez, melyben arra fogja kérni, hasson oda, hogy vasárnap a korezmák a törvényhozás intézkedése folytán, egész napon át zárva legyenek.

Végül a közgyűlés megtartotta a járási kör tisztújítását.

A tisztújítás eredménye ez: a járáskör elnöke dr. Barcsa Janos ev. ref. tanítóképezdei tanár, alelnöke Simonovits Dezső izraelita iskolai tanító és jegyzője Lippe József izraelita iskolai tanító lettek.

Ezzel a közgyűlés esti 6 órakor véget ért.

Hajdumegyei kör. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének Debreceni Hajdumegyei Köre november 22-én vasárnap délután 3 órakor a városháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a kör tagjai és az összes állami tisztviselők tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgya: a választmány határozati javaslata. Debrecen, 1903 évi november hó 18-án. Kazinczy Gábor elnök, Harmath Gergely titkár.

Petőfi Dalkör. A Petőfi dalkör választmánya (Füvészkert utca 2. földszint) e hónap 21-ik napján szombaton délután 6 órakor saját helyiségében ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki jelentések több fontos ügyben. 2. Egy téli estély rendezése. 3. Tagsági és folyó ügyek elintézése

T A V I R A T O K.

Tisza Bécsben.

Bécs, nov. 19. Tisza István gróf ma hosszabb látogatást tett Körbernél. Itteni politikusok szerint a Tisza-Körber-ügynek még folytatása lesz. Körber osztrák miniszterelnök a reichsrath holnapi ülésén válaszolni fog Tiszának. Bécsi politikusok szerint Körber csodálkozását fejezte ki Tiszának, hogy magyarbarát beszédére ilyen feleletet kapott. A feleletet azonban egyáltalán nem fogja fel tragikusan.

Közös minisztertanács.

Bécs, nov. 19. Körber viszonozta Tisza gróf látogatását. Azután Goluchovski gróf elnöklésével közös miniszteri tanácskozás volt, mely befejezte az 1904. évi közös költségvetés tárgyalását. A hadügyi költségvetés magassága lényegesen nem emelkedett; mert csak 1905-ben fogják a nagyobb költségekkel járó katonai intézkedéseket végrehajtani.

Debrecen és Szeged.

Budapest, nov. 19. Tisza István gróf mint belügyminiszter Debrecen város rendkívüli közgyűlési határozatával egyidejűleg megsemmisítette Szeged város határozatát, melyben Hédervarynak az adószedésre és ujoncozásra vonatkozó rendeletét visszautasította.

Polónyi és Olay ügye.

Budapest, nov. 19. A Polónyi Géza és Olay Lajos közt támadt irítás színezetű személyi ügy békésen elintéződött. Polónyi tudvalevően Kubik Bélával és Fáy Istvánnal provokálta Olay Lajost ki a maga részéről Rákosi Viktort és báró Kaas Ivort nevezte meg segédjeként. A segédek ma összeültek a képviselőházban és rövid tanácskozás után jegyzőkönyvileg intézték el az ügyet olyképpen, hogy Polónyi sajnálatát fejezte ki, hogy ezt a tréfát megcsinálta. Ugy történt a dolog, hogy az újságírók megrohanták őt a folyósón s politikai részleteket kértek tőle a Tallian vacsorájáról. Ekkor aztán ő tréfálkozva mondta, hogy politikai részletek nincsenek, de Olay — megitta a kézmosásra való citromos vizet. Tréfa volt az egész és sajnálja, hogy komoly félreértésre adott okot. Ezzel a magyarázattal Olay segédei megelégedtek és szintén sajnálatukat fejezték ki felük nyilatkozatain.

A Forgách-Berchtold per.

Budapest, nov. 19. Évek óta tart az ellenséges küzdelem gróf Forgách Antal és gróf Berchtold Miklós közt. Berchtold sokféle bűnváddal üldözte Forgáchot, de minden fórumon vesztes maradt, csu-

pán a nemzeti kaszinóból sikerült kigolyóztatnia Forgách grófot, a ki a polgári bírósághoz fordult és rágalmazási pert indított Berchtold ellen. A budapesti bíróság büntöznek találta Berchtold grófot a rágalmazásban és 500 korona fő és 100 korona mellékbüntetésre ítélte.

A katolikus magyarság Bukarestben.

Bukarest, nov. 18. A bukaresti katolikus magyarság nagy öröme a kat. magyarság elszakadhatott a németektől és megalakíthatta külön magyar egyházközséget. Az alakuló közgyűlésen igen sokan voltak jelen és nagy lelkesedéssel kimondták a külön egyházközségbe való tömörülést.

Osztálysorsjáték.

Budapest, nov. 19. Az osztálysorsjáték XIII. sorsjáték mai kezdőhúzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

60.000 koronát nyert 17389.
20.000 koronát 46521.
10.000 koronát 91639.
5000 koronát 41020.
2000 koronát 38459.
1009 koronát 72930 97164.

Gabona tőzsde.

Budapest, nov. 19. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Bágyadt irányzat mellett 19,000 métermázsa került forgalomba, közben néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: esős.

Buza aprilisra	7,74—75
Rozs „	6,72—74
Zab „	5,52—53
Tengeri „	5,26—27
Répcse augusztusra	11,80—90

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Negyedik rész.

(Folytatás)

Zavara nem kerülte ki az öreg Louéssart éles tekintetét. Az aggasztán gyanakodott, hogy örökösét valami kellemetlenség, vagy bosszúság érte a fakeskedő nővérénél való tartózkodása alatt és ez a feltévése jó kedvre derítette.

— Ho hó, — mondta magában, — A légsúlymérő esőre áll és ez a kikapós gavallér ugyancsak lebittyeszi az ajkát. Talán kitört a háborúság a fészekben. Ez a dolog igen derült kedvre hangolta és belső örömet zajosan ki is fejezte. Kezeit dörzsölve vadászdalokat füttyült és asztalkendőjét szétbontva félhalkan dudolhatta:

A jó vadász nem puffogat,
De eltalálja a vadat.

Vigságának ezzel a fitogtatásával lépre esalta Germaint, mert homlokának redői elsimultak és beesett szemében felgyulladt a régi tűz. Mindamellet elgondolkodó maradt és alig nyult az ételekhez. Joél ellenben ugyancsak nagy étvágygyal látott neki, evett, ivott és évődött a felszolgáló cseléddel.

Midőn a fekete kávé felszolgálása után a cseléd többé nem mutatkozott, az öreg Louéssart még egy utolsó pohár bort üritett ki és hátravetve magát a székében, dobolni kezdet esészéje alján és így kiáltott fel:

— A mennykőbe is, Germain, vilotte-i utaid, ugy látszik, kudarcraal végződnek. Mindig rossz étvágygyal és hamvazó-szerdai ábrázattal térsz onnan haza. Már jó ideje, hogy vizsgálgtalak. Alig nyultál hozzá a vagdalt ürühushoz, pedig a jó Isten a tanum, hogy lassu tűzön sistergett és olyan jó zsiros volt, hogy még a király is meg ehetné. Vagy talán beteg vagy?

— Beteg? Az nem vagyok, — mormolta Germain, — csak elfogult Arra gondolok, a mit neked mondani akarok és miután nem tudom, mit fogsz hozzá szólni, azt se tudom, hogy fogjak bele.

— Csak rajta, — válaszolt Joél jó-ságos hangon. — A hogy tetszik, de beszélj tétovázás nélkül. Nem vagyok én emberevő és te se vagy abban a korban a mikor az embernek egyhamar inába száll a bátorsága.

— Igaz, — vetette közbe a volt kapitány. — Ha nem vagyok is abban a korban, a midőn félénk az ember, de abban sem, a midőn szerelmes lesz az ember. Már pedig én az vagyok.

— No lám! — dörögte gunyolódva Joél de Louéssart. — Hát aztán? Az ember minden korban szerelmes szokott lenni. Még jó magam is gyakran érzek olyasmit, ha egy szép fiatal lány akad az utamba.

— Hja, nálam nem mulékony szerelmi fellobbanásról van szó, hanem tartós érzelmekről. Meg akarok újra nő-sülni.

(Folyt. köv.)

VAROSI SZÍNHÁZ

Nov. 20.

bérlet B.

Casanova.

Daljáték 4 felvonásban.

Az előjáték személyei.

A sátán	Faragó Ödön
A felesége	Felhő Rózi
Casanova Jakab	Mezei Andor
Bonaparte Napoleon	Iványi Antal
Lucy	Kendi Piroska

A daljáték személyei:

Casanova Jakab	Mezei Andor
Petruccio	
XV, Lajos	Faragó Ödön
Mózes,	
Marion	
Pompadour marquise	Felhő Rózi
Lia	

Első kézből; a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban.

Első magyar hangszergyár.

villamos erőre berendezve.

STOWASSER

császár és királyi udvari hangszergyáros hadseregszállító,
a Rákóczi javított Tárogató egyedüli feltalálója
J. Budapest, II. Lánchíd-utca 5.

Ajánlja a saját gyárban készült összes rez-fa-fuvó és vonóshangszereket

Hegedűk gordonkák bőgők fuvolák klarinetek trombiták és cimbalmok

Tárogató ára 30 forinttól (60 kor.) feljebb, iskola hozzá ingyen.

Zenekarok teljes felszerelése olcsó árban, előnyös fizetési feltételek mellett.

Harmonikák elpusztíthatatlan erős hangokkal.

Javítások specialis kivitelen gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek, vonós hangszerek a legújabb találmányu hangfogó köz gerendával, melyért garantiát vállalok.

ÁRJEGYZÉK minden hangszerről külön-külön kérendő, mely bérmentve megküldetik.

Pintér Gusztáv

o ékszer, óra és tajtékipa üzlete, o
e Piac-utca 26. sz. a. Szikszai ház. o

Ajánlja szép és olcsó arany, ezüst ékszereit, zsebóráit és tajték árukat.

Tessék egy próba megrendelést tenni és bárki is meggyőződést szerezhet az olcsó és szolid árakról és pontos kiszolgálásról.

Óra és ékszer javításokat a legolcsóbban teljesítik.

Tisztelettel

Pintér Gusztáv
ékszerész.

Donogán

és

Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen,
Kistemplombazár.

Ujonnán átalakított divatáruház.

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, asztalnemű, kész fehérneműek.

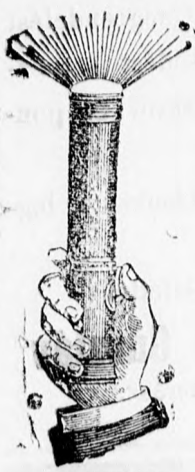
Téli

alsó ruházat óriási raktára.

Magasjutalékkal felvételnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásra, az 1883. évi XXXI. t. c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset. — Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó, kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest. —

Uj!

Uj!

Keleti J.

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

A „The Portable Electric Light Co“ of New-York vezérképviselősege és egyedüli főraktár Magyarország részére.

Ne tessék összetéveszteni a sok oldalról feldicsért hasznavehetetlen gyártmányokkal!

Eredeti amerikai villanyos zseblámpa!

„NEVER FAILS“ a legtükéletesebb az elektrotechnika terén. Kifogástalan működés! Több ezer használatra elegendő! A teljes felszerelt lámpának ára 5.—kor.

Villamos zseblámpa,

több ezer világra elegendő! Igen celszerű! Turisták, földbírtokosok, vadászok, valamint éjjeli utazásnál igen alkalmas! — Ára korona 15.—

Villamos olvasó lámpák, villamos karácsonyfa-világítások, villamos gyógykészülékek közvény, ischias, rheuma, hólyag és férfi-betegségek és elgyengüléseknél legnagyobb sikerrel alkalmazhatók! Árak teljes felszereléssel 20 és 28 kor.

Mindenki a saját maga villany-szerelője! Szoba sürgönyök-t és szoba telefont saját felszereléshez, minden szakismeret nélkül pontos leírás kapcsán a legolcsóbb gyári árk mellett.

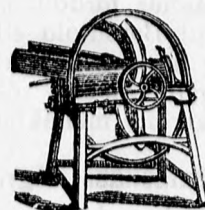
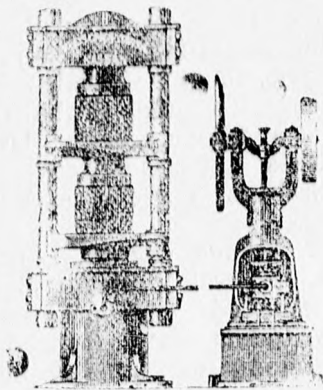
Legújabb képes árjegyzéktingyen és bérmentve küld.

Fleischer és Társa

gépgyára

és

vasöntődéje

KASSÁN, Vám-utca 11-ik sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmelátításával celszerűen s gondosan gyártott gépeket, nevezetesen:

Szeckavágókat kéz és járgányhajtásra,

Répavágókat s tengeri morzsolókat,

Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,

Olajmag zuzókat,

Örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító-gépeket, lisztosztályozó hengereket,

Teljes malom-berendezéseket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat,

szeszgyárberendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.

Bizományi raktár pedig:

Sesztina Lajos úrnál Debrecenben.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

Aláírási felhívás

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet“ VIII. évtársulatába való belépésre.

A tagok korlátolt felelőssége mellett alakult

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben“

1904. évi január hó 1-én, működésének és fennállásának VII-ik évét tölti be s a már 1903. év október hó 10-én megalakult VIII-ik évtársulat működését megkezdette.

Az elmúlt 7 év eredményei legjobban igazolják, hogy ezen szövetkezet gazdasági közszükséglet pótol 2700 tag 60,000 törzsbetéttel 900,000 korona betét tőkét gyűjtött össze Szövetkezetünk tagjai eddig

== 6 %-os kamatot ==

kaptak haszonrészül betétjük után és e haszonrész állandósítása kétségtelenül várható a jövőben is Szövetkezetünk működésének eredményét legvilágosabban az 1902-ik mérlege igazolja 40,740 korona tiszta jövedelmével, valamint élénk bizonyítéka a fejlődésnek, hogy tagjainak hiteligenyét állandóan 1 millió korona körüli összegű kölcsönrel elégíti ki

Bizalommal hívjuk fel Debrecen város és vidéke közönségét a

== VIII-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre. ==

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben“

évtársulatának vagyonát a tagok hetenként fizetendő törzsbetétei képezik.

Egy törzsbetét (10 Kr.) 20 fillér, mely az igazgatóság által megszabott időben fizetendő be a szövetkezet pénztárába, A 4 év elteltével az évtársulat vagyonát a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbetétek arányában felosztatik.

A szövetkezet tagjait 6 %-os kamattal mellett hitelnyújtással segítyezi s a kihitelezet, összegek 4 év tartama alatt a heti befizetések által törleszthetők, sőt megakarván könnyíteni az olcsó jelzálogos kölcsönök igénybevételét és visszatérítését, tagjainak 8 év alatt törleszthető jelzálog kölcsönöket nyújt.

Kölcsönök nyújtnak a befizetett összegek 1/5-öd részéig bárkinek, továbbá jelzálogi biztosíték, személyi kezesség, értékpapírok vagy ezüst-és aranynevelő kézzizálogok ellenében. Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult VIII-ik évtársulat újonnan belépő tagjai már most 1904. január 1-seje előtt is igényt tarthatnak betétjeik nagyságához képest megszavazhatók kölcsönökre, a nélkül, hogy a f. év elmúlt heteinek betétei ebből levonásba hozatnának vagy a felek mulasztási illetékekkel terheltetnének. A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben, a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által hogy a pénz bérmentes beküldését postatakarékpénztári chekek útján teszi lehetővé. A VIII. évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac-utca 83, szám. Geréb,-ház) teljesíthetők. — Kelt Debrecenben, 1903 évi október hó.

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben“

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, alispán, a szövetkezet elnöke.

Weszprémy Zoltán,

alelnök.

Dr. Feud Jenő,

igazg. jegyző, jogtanácsos.

Katz Jakab,

alelnök.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

1360—1903. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bírói bíróságnak V. 1174—4 1903. számú végzése folytán közhírré ítélik, miszerint Möricz Ferencné debreceni lakos részére Némethi László és neje Keresztesy Eszter, debreceni, lakosoktól 10.000 kor. tőke, ennek 1902 évi december hó 1 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 245 kor. 84 fill. perköltség erejéig 1903 évi június hó 26-án bíróilag lefoglalt és 781 koronára becsült házbitorok, faliképek, tükrök és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1903 évi november hó 25-én délután 2 órakor kezdetét veendő és Méliusz-tér 15 sz. háznál. — Pásztor Gyula és társa cég 5500 kor. tőkekövetelése és járuléki kielégítésére Werkner Armin 1984 kor. tőke követelése és járuléki kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbit ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debrecen, 1903. évi november hó 7-én.